

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.824/2014/20.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2015. február 4. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2015. február 9. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A jelentős értékre bünszövetségben üzletszerűen elkövetett lopás büntette és más bűncselekmények miatt Dr. és társai ellen indult büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2014. július 4. napján kihirdetett 19.B.145/2010/507. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett vádlottak tekintetében megváltoztatja a következők szerint.

Dr. I. r. vádlottal szemben az első fokon alkalmazott pénzbüntetést mellőzi.

XIII. r. vádlott büntetését 300 (háromszáz) napi tétel pénzbüntetésre enyhíti. Egy napi tétel összegét 200 (kettőszáz) forintban határozza meg. Az így kiszabott 60.000 (hatvanezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén 300 (háromszáz) nap fogházbüntetésre kell átváltoztatni.

Dr. I. r. vádlott vonatkozásában 1.279.820 (egymillió-kettőszázhetvenkilencezer-nyolcszázhusz) forint összegben vagyonelkobzást rendel el.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett Dr. I. r., II. r., VII. r., XII. r. és XIII. r. vádlottak vonatkozásában helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja Dr. I. r. vádlott által 2014. július 5. napjától a mai napig előzetes fogvatatásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban összesen 67.700 (hatvanhétézer-hétszáz) forint bűnügyi költségből Dr. I. r. vádlott 12.700 (tizenkettőezer-hétszáz) Ft-ot, II. r. vádlott 15.000 (tizenötezer) Ft-ot, VII. r. vádlott 15.000 (tizenötezer) Ft-ot, XII. r. vádlott 10.000 (tízezer) Ft-ot és XIII. r. vádlott 15.000 (tizenötezer) forintot visel.

XIII. r. vádlott lakcíme:
Személyazonosító okmányának száma:

Indokolás:

Az ügyben elsőfokú bíróságként eljáró Debreceni Törvényszék a rendelkező részben megjelölt ítéletével Dr. I. r. vádlottat felbujtóként folytatólagosan elkövetett lopás büntette (Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bb) alpont, (4) bekezdés b) pont),

bűnsegédként elkövetett csalás büntette (Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bc) alpont, (3) bekezdés b) pont), felbujtóként elkövetett sikkasztás büntette (Btk. 372. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bc) alpont, (4) bekezdés b) pont), orgazdaság büntette (Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont), lopás vétsége (Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bh) alpont), rablás előkészületének vétsége (Btk. 365. § (5) bekezdés), 2 rendbeli közokirat-hamisítás büntette - melyből 1 rendbelit felbujtóként követett el - (Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont), közokirat-hamisítás büntette (Btk. 342. § (1) bekezdés a) pont I. fordulat), 4 rendbeli hivatali visszaélés büntette - melyből 1 rendbelit felbujtóként, 1 rendbelit folytatólagosan követett el - (Btk. 305. § c) pont), és 1 rendbeli hivatali visszaélés büntette (Btk. 305. § a) pont) miatt - halmazati büntetésül - 6 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 400 napi tétel, 1 napi tétel összegeként 1.000 forintban meghatározott, mindösszesen 400.000 forint pénzbüntetésre, valamint 7 év közügyektől eltiltásra;

II. r. vádlottat társtettesként folytatólagosan elkövetett lopás büntette (Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bb) alpont, (4) bekezdés b) pont) és társtettesként elkövetett csalás büntette (Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bc) alpont, (3) bekezdés b) pont) miatt, mint többszörös visszaesőt - halmazati büntetésül - 1 év 8 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra;

VII. r. vádlottat felbujtóként elkövetett csalás vétsége (Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont) miatt - mint többszörös visszaesőt - 1 év börtön fokozatú szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra;

XII. r. vádlottat felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette (1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés c) pont) miatt 280 napi tétel, 1 napi tétel összegeként 200 forintban meghatározott, mindösszesen 56.000 forint pénzbüntetésre; valamint

r.tzls. XIII. r. vádlottat hivatali visszaélés büntette (1978. évi IV. törvény 225. §) miatt 8 hónap börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette.

Ítéletében Dr. I. r. terhelt vonatkozásában megállapította a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontját, míg II. r. és VII. r. vádlottakat a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből kizárta. XIII. r. vádlottat előzetes mentesítésben részesítette. Döntött a Dr. I. r. és II. r. vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámítása felől, a fentiek szerint kiszabott pénzbüntetések meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről, az eljárás során lefoglalt nagyszámú bűnrel sorsáról és egyéb járulékos kérdésként a jelentős összegű bűnügyi költség viseléséről.

Az első fokú ítélet ellen a nyilatkozattételre fenntartott 3 napi határidőn belül egyrészt az ügyész jelentett be fellebbezést Dr. I. r. vádlott terhére, a kiszabott szabadságvesztés súlyosítása végett, míg a további terhelteket érintően tudomásul vette a határozatot. Jogorvoslati kérelme indoklásában kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság döntése meghozatalakor nem volt figyelemmel az anyagi jogi büntetés kiszabási elvekre és a büntetési célokra, továbbá nem értékelte kellő súllyal az eljárás során feltárt súlyosító körülményeket, míg az enyhítő körülményeknek túlzott nyomatókat adott. Ezért az irányadó büntetési tételkereten belül eltúlzottan enyhe büntetést szabott ki az I. r. terhelttel szemben, melynek megváltoztatását tartotta indokoltnak akként, hogy a másodfokú bíróság a szabadságvesztést a középértéket meghaladó mértékig súlyosítsa.

Az ítéletet másfelől védelmi fellebbezések támadták.

Dr. I. r. vádlott védője enyhítés végett, az I. r. terhelt írásban részletesen indokolt fellebbezésében elsődlegesen enyhítés, másodsorban részbeni felmentés, illetve téves minősítés okán élt fellebbezéssel (518. sorszám).

II. r. vádlott és védője a társtettesként, folytatólagosan elkövetett lopás büntettének vádja alóli felmentés, egyebekben enyhítés érdekében fellebbeztek.

VII. r. vádlott valamint védője kizárólag az első fokú ítélet bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezését találták sérelmesnek, aztösszecszerűségében aránytalannak tartották, így a csökkentését kérték.

XII. r. vádlott és védője elsődlegesen enyhítés, valamint a bűnügyi költség egy része alóli mentesülés érdekében jelentettek be fellebbezést a határozattal szemben.

Fellebbezett még XIII. r. terhelt és védője is az ítélet ellen, elsődlegesen bűncselekmény hiányában történő felmentés végett, másodsorban bizonyítottság hiányára hivatkozással.

Az eljárásban szereplő további vádlottak tekintetében nem érkezett jogorvoslat az arra jogosultak részéről, így a Debreceni Törvényszék ítélete III. r., IV. r., V. r., IX. r., X. r. valamint XI. r. vádlottak vonatkozásában 2014. július 7. napján, míg VI. r. terheltre 2014. október 30. napján jogerőre emelkedett, ezért velük szemben a másodfokú felülbírálat a Be. 349. § (1) bekezdése alapján mellőzendő.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.110/2010/14-I. számú átiratában a Dr. I. r. vádlott vonatkozásában bejelentett ügyészi fellebbezést a büntetés súlyosítása végett fenntartotta, míg a védelmi perorvoslatokat - a VI. r. és XII. r. vádlottakra vonatkozó bűnügyi költség csökkentésére irányuló kivételével - alaptalannak jellemezte. Észrevétele szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megalapozott tényállást állapított meg, melynek következtében okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, védekezéseiket teljes körben vizsgálta, s ítéletében indokolási kötelezettségének is eleget tett. A törvényszék helytállóan minősítette a Dr. I. r., II. r., XII. r. és XIII. r. vádlottak terhére rótt bűncselekményeket, s a bűnszövetségben elkövetettség valamint az üzletszerűség megállapításának törvényi feltételei teljesültek, de egyetértett az időbeli hatály kérdésében elfoglalt első bírói állásponttal is. Mindezek mellett az átiratában idézett bűnösségi körülmények alapján arra tett indítványt, hogy az ítélet a Debreceni Törvényszék ítéletének büntetéseket érintő részét Dr. I. r. vádlott vonatkozásában súlyosabb joghátrány alkalmazásával változtassa meg, VII. r., XII. r. és XIII. r. vádlottak esetében a bűncselekmény súlyához képest aránytalannak jellemzett bűnügyi költség egy része alól mentesítse őket, míg egyebekben az elsőfokú határozatot a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással hagyja helyben.

A másodfokú eljárásban Dr. I. r. vádlott fellebbezésének újabb írásos indokolásában (másodfokú iratok 15. sorszáma alatt) az első fokú ítéletben feltárt bűnösségi körülmények

ismételt számbavétele mellett fellebbezését lényegét tekintve már csak enyhítésre irányulóan tartotta fenn, s immáron mindenben egyetértett a bűnössége tekintetében levont első bírói következtetésekkel (1. oldal harmadik bekezdés). Ezen felül annak felülvizsgálatát kérte, hogy az első fokon alkalmazott elkobzás intézkedés helyett lehetőség nyíl-e az általa megjelölt egyik mobiltelefon kiadására.

II. r. vádlott szintén írásban részletezte az általa előterjesztett fellebbezést (11. sorszám), melyben arra kívánt rámutatni, hogy Dr. I. r. vádlott vezető és irányító szerepe, társait a bűnelkövetésre ösztönző magatartása folytán került sor az általa el is ismert társtettesként elkövetett csalás bűntettének a megvalósítására, míg a további vagyon elleni bűncselekmény elkövetésében nem érzete magát bűnösnek. Utóbbit illetően szintén azt hangsúlyozta, hogy az I. r. vádlott utasításainak megfelelően cselekedett. Végül beismerő vallomása és megbánó magatartása folytán méltányos határozat meghozatalát kérte.

XIII. r. vádlott a felmentésére irányulóan bejelentett fellebbezés irányát kiterjesztve, írásban elsődlegesen azt emelte ki (másodfokú iratok 18. sorszám), hogy álláspontja szerint a nyomozóhatóság és részben a bíróság számos olyan súlyos eljárási szabálysértést valósított meg, melynek okán indokolt a vele szembeni eljárás elkülönítése és a nyomozási szaktól kezdődő új eljárás lefolytatása, lehetőség szerint más nyomozóhatóság kijelölésével, melyet az általa több alkalommal előterjesztett, eljáró ügyésszel szembeni feljelentéssel kívánt igazolni. Tartalma szerint tehát beadványában az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését indítványozta.

A bejelentett fellebbezések alapján az ítélőtábla a Be. 361. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség képviselője az írásban foglaltaknak megfelelően tett indítványt az első fokú ítélet megváltoztatására azzal a pótlólagos kiegészítéssel, hogy ugyan a bűncselekményekkel okozott kár túlnyomórészt megtérült, ám a IV. számú tényállási pont tekintetében helye lehet vagyonelkobzás alkalmazásának a Dr. I.r. vádlott által időközben megtérített összesen felüli elkövetési értékre.

Dr. I. r. vádlott védője az előterjesztett fellebbezés irányára szerint az első fokon kiszabott büntetés enyhítése mellett érvelt, a törvényszék által feltárt enyhítő körülményeket az I. r. terhelt által az ítélőtáblán előterjesztett, s a terhére rótt valamennyi cselekmény beismerésének további nyomatékos enyhítő voltával egészítve ki.

II. r. vádlott védője mindenekelőtt arra kívánt rámutatni, miszerint a I. számú vádpont vonatkozásában az elsőfokú bíróság nem adta kellő indokát annak, hogy a lopási cselekményeknél megkívánt célzat a II. r. terhelt esetében miért állapítható meg, következésképp álláspontja szerint az e körben előterjesztett védekezés nem volt cáfolható. Így indítványt tett az e bűncselekmény vádja alóli részfelmentésre, ezen felül II. r. vádlottnak a további bűncselekményt bűnösségére is kiterjedő beismerése okán - az ítélet belső arányosságára tekintettel - a kiszabott szabadságvesztés enyhítését kérte.

A VII. r. vádlott védelmében eljáró védő - egyetértve a vádhatóság által kifejtettekkel - az első fokon bejelentett fellebbezés szerint a Be. 338. § (4) bekezdésének alkalmazását

indítványozta, mivel álláspontja szerint a VII. r. terheltet érintően felmerült bűnügyi költség aránytalanul nagy az általa elkövetett bűncselekmény súlyához képest. Így az első fokú ítélet megváltoztatásával lehetőség nyílhat arra, hogy VII. r. vádlott a bűnügyi költség egy részének megfizetése alól mentesüljön.

XII. r. vádlott védője a törvényszék ítéletével szemben bejelentett fellebbezése indokát kiegészítve előadta, hogy a terhelt jelenlegi munkakörénél alapvető feltétel a feddhetetlen büntetőjogi előélet, erre alapítottn az első fokon kiszabott pénzbüntetés helyett méltányosabb joghátrány, közelebbről intézkedés alkalmazását kérte, másodsorban pedig az előzetes mentesítés lehetőségének vizsgálatát. Fellebbezésének másik irányára kitérve maga is osztotta az ügyészi indítvány indokait a bűnügyi költség egy részének elengedésére.

XIII. r. vádlott védője perbeszédében mindenekelőtt arra kívánt rámutatni, hogy az elsőfokú bíróság a XIII. r. terhelt személyét érintő cselekmény vonatkozásában lefolytatott széleskörű bizonyítás alapján megállapított tényekből a további tényekre már helytelenül következtetett. A törvényszék által terhelőnek tekintett bizonyítékok körét elemezve, ő maga nem értékelte nyomatékukat olyan súlyúnak, mely alapján kétséget kizáró következtetést lehetne vonni XIII. r. vádlott bűnösségére. E tekintetben kifejtette, hogy a tárgyaláson már a XIII. r. vádlott sem vitatta a KEKKH rendszerbe való belépésének és az általa tett adatlekérdezésnek lehetőségét, ám a rendszer hiányosságai és a megbízhatatlan nyilvántartási adatok folytán a védelem álláspontja szerint nem zárható ki, hogy II. r. terhelt személyi adatait jogszerű megkereséssel összefüggésben szerezte meg. Miután érvelése szerint a büntetőjogi felelősségre megalapozottan következtetni nem lehet, így a bebizonyítottság hiányára hivatkozással felmentésre tett indítványt.

A nyilvános ülésen jelenlévő Dr. I. r. vádlott felszólalásában, illetve az utolsó szó jogán - az írásban megfogalmazottak pontosításával - már valamennyi vádpontot illetően beismerte a bűncselekmények elkövetését, s bűnösnek érezte magát. Ennek figyelembevételével korábban jelzett észrevételei szerint a vele szemben kiszabott szabadságvesztés enyhítését kérte. Másodsorban arra kívánt rámutatni, hogy miután kényszerintézkedés hatálya alatt áll, s vagyonnal nem rendelkezik, így az első fokon kiszabott pénzbüntetést nem képes megfizetni, következésképp annak mellőzését indítványozta. Végül lehetőség szerint az eljárás során lefoglalt számos bűnjeltárgy közül a használatában volt egyik mobiltelefon készülék kiadására irányuló kérelmét is fenntartotta, kifejtve, hogy ahhoz sok kedves emlék fűzi.

II. r. vádlott az utolsó szó jogán a védője által elmondottakat osztotta, valamint írásban megfogalmazott védekezését tartotta fenn.

XII. r. vádlott az ítélet előtt ismételt elismerte a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, ezúttal megbánását is hangoztatva, melynek okán büntetése enyhítését, másodlagosan előzetes mentesítés alkalmazását tartotta alaposnak.

Végül a nyilvános ülésen megjelent terheltek közül XIII. r. vádlott az utolsó szó jogán az általa előzőleg írásban megtett észrevétel szerint érvelt, továbbra is vitatta, hogy

bűncselekményt követett volna el, megkérdőjelezve a törvényszék által elfogadott bizonyítékok bizonyító erejét.

Az ítélet tábla a kétirányú perorvoslatokra tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 348. § (1) bekezdése értelmében az azt megelőző eljárással együtt bírálta felül. A revízió keretében - VII. r. vádlott kivételével, akit érintően kizárólag a bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezést sérelmező fellebbezés került előterjesztésre, így a Be. 348. § (3) bekezdésében foglaltakat szem előtt tartva csak e részre terjedhetett ki a másodfokú felülbírálat - a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül vizsgálta a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését és a büntetések kiszabását is. Ennek során megállapította, hogy a törvényszék nem vétett feltétlen, vagy olyan súlyú relatív hibát, amely az érdemi elbírálást kizárta tenné, s az ítélet hatályon kívül helyezésének szükségességét felvetné.

Az ítélet tábla azonban kisebb súlyú relatív eljárási szabálysértéseket észlelt, melyek a következők szerint foglalhatók össze.

Az elsőfokú bíróság annyiban tért el az eljárási szabályoktól, hogy a tárgyaláson kihallgatott tanúk közül a 2012. július 11. napjára idézett a mentő körülmény elhallgatásának törvényi következményeire is figyelmeztette. Ugyanakkor ezzel kapcsolatosan a 2011. március 1. napjától (2013. július 1. napjáig) hatályos Be. 85. § (3) bekezdése már nem tartalmazott követendő előírást, mivel a jogszabálynak a 2010. évi CLXXXIII. törvény 134. §-a alapján megtett módosítása folytán fenti időponttól kezdődően elegendő volt csakis a hamis tanúzás törvényi következményére történő figyelmeztetés elhangzása. A törvényszék részéről alkalmazott figyelmeztetés egy része tehát szükségtelen volt, mely nyilvánvalóan nem befolyásolhatta a személyi bizonyítás törvényességét, hiszen a jelzett tárgyalási szak idején hatályos Be. 85. § (3) bekezdése szerint előírtak is elhangzottak.

Ezt követően a törvényszék már figyelemmel volt a hatályszabályoknak a 2012. évi CCXXIII. törvény 100. §-ával 2013. július 1. napjától eszközölt újabb módosítására, ám a tárgyaláson nem megfelelően idézte az anyagi jogi háttérjogszabályt, ugyanis a 2013. október 8. és 2014. január 7. napján megtartott folytatólagos tárgyaláson akként figyelmeztette a kihallgatni kívánt tanúkat, hogy a Btk. a hamis tanúzás büntetőjogi következményei mellett a tanúvallomás jogosulatlan megtagadását is szabadságvesztéssel rendeli büntetni (443., 459. számú jegyzőkönyvek). A Btk. 277. §-a viszont a tanúvallomás jogosulatlan megtagadása vétségét kizárólag elzárással szankcionálja. Következésképp e figyelmeztetési gyakorlat is pontatlan, ám az szintén csekély súlyú relatív hibának tekinthető, ugyanis mindenképp kitűnt belőle, hogy amennyiben a tanú kihallgatásának nem mutatkozik akadálya, úgy vallomástételre köteles, melynek jogosulatlan megtagadása büntetendő cselekmény, s e miatt büntetés szabható ki, hiszen a Btk. 33. § (1) bekezdés b) pontja értelmében - a szabadságvesztés mellett - az elzárás is külön büntetési nem. Ily módon nem volt kizárt fenti tanúvallomások felhasználása, az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatának nem mutatkozott akadálya.

A törvényszék valamennyi vádbeli cselekményt érintően eleget tett ügyfelderítési kötelezettségének, mégpedig messzemenőig, igen széles körben vett fel bizonyítást. Az általa megállapított tényállás csaknem mindenben megalapozott, mely a Be. 351. § (2) bekezdés c) pontjában írtak miatt kizárólag kisebb körben igényel helyesbítést.

- A IV. számú tényállási pont szerinti, sérelmére elkövetett cselekmény tekintetében az ítélet 42. oldal negyedik bekezdése annyiban pontosítandó, hogy a sértettnek okozott 10.550 Euro kárnak az elkövetés idejére (2008. december 11. napja) forintosított összege valójában 2.779.820 forint, s ebből térített meg Dr. I. r. vádlott 1.500.000 forintot. A bűncselekménnyel okozott kárral tehát 1.279.820 forint nem térült meg (a nyomozási irat VI. kötet 109. oldalán elfekvő aggálytalan banki árfolyami adatok szerint fenti időpontban 1 euro 263,49 forintot ért).
- A XI. számú tényállás tekintetében a tervezett szállítás végrehajtásához igénybe venni kívánt kamion forgalmi rendszámát illetően pedig az első fokú ítélet 47. oldal harmadik bekezdésében foglaltakat akként indokolt helyesbíteni - nyilvánvaló elírásból fakadóan -, hogy az valójában KSN-708 volt (nyomozási irat II. kötet 699-706. oldalai között található fuvarlevél másolatok és a Központi Gépjármű Nyilvántartó adatai alapján).

Fentiekkel a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja szerint helyesbített tényállás már minden tekintetben megalapozottá vált, így azt az ítéltábla a Be. 352. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a másodfokú eljárásban is irányadónak tekintette, felülbírálata alapjául elfogadta.

Jelen ügyben a törvényszék az ügy eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat beszerezte és azokat kimerítő alapossággal, a logika szabályai szerint értékelte. Tényállási pontonként vonta mérlegelési körébe a terheltek és tanúk vallomásait, a lényeges okirati bizonyítékokat, mint ahogyan egyes vádlottak esetében az igazságügyi elmeorvos szakértői vélemények megállapításait, nem utolsó sorban pedig a titkos információgyűjtés eredményeként beszerzett telefonbeszélgetések hanganyagát, illetőleg a tartalmukat írásbeli formában rögzítő jelentéseket.

A bizonyítékokat egyenként és kölcsönösen több oldalról, a perrendnek megfelelően értékelte. Nem tévedett, amikor a büntetőjogi felelősségüket vitató vádlotti vallomásokkal szemben a rájuk szintén terhelőként valló társaik bűnösségére is kiterjedő beismerő nyilatkozataira, az azokat alátámasztó tanúk által elmondottakra valamint az okiratokból következő objektív adatokra alapította a tényeket.

A törvényszék által tett mérlegelés, s az e körben adott indokolás kifogástalan, okszerű és azzal a másodfokú bíróság is egyetért. A felmentésre irányuló védelmi fellebbezések egyik terhelt esetében sem hoztak fel olyan körülményt, mely az ítéletben tett ténymegállapítások helyességét megkérdőjelezné.

Rámutat az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság a I/A-B tényállások tekintetében kifejezetten részletes indokát adta annak, hogy bár Dr. I. r. vádlott bűncselekményekben betöltött vezető szerepe, társait irányító magatartása kétségtelenül tetten érhető volt, II. r.

vádlott miért nem hivatkozhat alappal a cselekmény társadalomra veszélyességének hiányát taglaló téves feltevésre. Vallomása valójában ténybeli beismerő vallomásként értékelhető, mely különösen V. r. vádlott következetes terhelő nyilatkozataival valamint a tehergépjármű értékesítése és a csomagológépek szétszerelése körében megállapított tényekkel együtt megfelelő alapot teremt a tudattartalma tárgyában tett következtetések levonásához (első fokú ítélet 56-61. oldalán kifejtettek).

A törvényszék XII. r. terhelt vonatkozásában szintén minden lényeges körülményt mérlegelési körébe vont, figyelme fokozottan kiterjedt a Dr. I. r. vádlottal ápoltt kapcsolat feltérképezésére (közele ismeretségük mellett őrző-védelmi feladatokkal való megbízás), s összevetette a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatal Személyi Nyilvántartási és Igazgatási Főosztály által üzemeltetett rendszer illetőleg a Robotzsaru nyilvántartás használatának általános gyakorlatát a VII. számú tényállási ponttal kapcsolatban tetten ért konkrét tényekkel. E tekintetben említést érdemel, hogy XII. r. vádlott az elsőfokú tárgyaláson már maga sem vitatta, miszerint valóban ő kérhette le II. r. vádlott személyes adatait a csak másodlagosan használt központi rendszerből, melynek jóval körülményesebb ellenőrzésére az előjárói részéről teljesen egyértelmű adatok álltak rendelkezésre. Nem volt kifogásolható az sem, hogy a törvényszék II. r. vádlott e tekintetben is felhasználható vallomását, valamint a titkos információgyűjtés során keletkezett telefon lehallgatási anyagot és a híváslistákat is terhelő bizonyítéknak tekintette, értékelési tevékenysége során nagyfokú alaposággal részletezte, hogy mely bizonyítékok cáfolják XII. r. vádlott érdemi védekezését. Az első bírói mérlegelés helyes voltát a Dr. I. r. vádlott által utóbb előterjesztett - a váddal egyező tényekre is kiterjedő - beismerő vallomás egyértelműen igazolta.

Összességében tehát az elsőfokú bíróság által részletezett bizonyítékok, valamint a vádlottak magatartásából levonható következtetés maradéktalanul megerősítették egymást, szinergiájuk egyértelmű volt, az első bírói megállapításokban indokolási hiba nem tárható fel.

Rá kell mutatni azonban arra, hogy noha a törvényszék az ügyben a titkos információgyűjtés keretei között beszerzett telefonbeszélgetések hanganyagát és írásos jelentését alappal értékelhette törvényes bizonyítási eszközként, ám a felhasználhatóság körében az első fokú ítélet indokolása kiegészítésre szorul e speciális bizonyíték jogszabályi háttérét, illetve a célhoz kötöttség értékelését érintően.

A Be. 206/A. § (1) bekezdés a) pontja alapján előírt feltétel fennáll, hiszen jelen eljárásban a bizonyítani kívánt bűncselekmény a Be. 201. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt hivatali visszaélés büntette volt, s a 2009. március 5.-március 9. közötti hanganyag rögzítéséhez képest az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat a felhasználni kívánt információ megismerését követően nyomban - már 2009. március 11. napján - eleget tett feljelentési kötelezettségének. Ez pedig mindenben megfelel a Be. 206/A. § (1) bekezdés b) pontja szerinti haladéktalanság követelményének (nyomozási irat I. kötet 187-189. oldalak közötti feljelentés).

A bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés tényét, közelebbről pedig a Be. 206/A. § (5) bekezdésében előírt engedélyező bíróság megjelölését, az engedéllyel érintett ügy tárgyát és számát, az érintett személyt - aki Dr. I. r. vádlott volt - s az előterjesztés, valamint az engedély kereteit a rendelkezésre álló iratok (IV. kötet 1-30. oldalai) tartalmazzák, különös tekintettel a Fővárosi Bíróság Elnökének T.El.0040/2/2009. Tük. számú igazolására, megnyugtatóan alátámasztva a hivatkozott bizonyíték törvényességét.

Megjegyzést érdemel, hogy a titkos információgyűjtés eredménye csak egy, bár kétségtelenül fontos bizonyíték a bizonyítékok sorában, ám mellette a törvényszék által értékelt továbbiak is kiemelt jelentőséget kaptak. Az elsőfokú bíróság a logika szabályai szerint részletes és meggyőző indokokat vonultatott fel arra, hogy mely bizonyítékot tekint hitelt érdemlőnek, mire alapítja ítéletének tényállását, s végül miért vetette el a fentebbi terhelti védekezéseket.

Az eltérő tényállás megállapítására irányuló védelmi jogorvoslatok lényegében a bizonyítékok értékelésén keresztül támadják a megalapozott tényállást, mely a tényálláshoz kötöttség elvéből kiindulva nem vezethet eredményre. A tényállás helyessége esetén ugyanis a másodfokú eljárásban eltérő tények megállapítására és a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be. 351-352. §).

Mindemellett egyik terhelt vonatkozásában sem állt fenn büntethetőségi akadály, melyet a Dr. I. r. és II. r. vádlottak vonatkozásában beszerzett aggálytalan igazságügyi elmeorvos szakértői vélemények adatai csak tovább erősítettek.

Az elsőfokú bíróság tehát okszerűen következtethetett a fellebbezéssel és teljes felülbírálattal érintett Dr. I. r., II. r., XII. r. és XIII. r. vádlottak bűnösségére valamint a cselekmények minősítése is mindenben megfelel az anyagi jognak, az e körben adott első bírói indoklás részletes és hibátlan, kiterjed az üzletszerűség és a bűnszövetség megállapíthatóságának törvényi feltételeire, a közbizalom elleni bűncselekmények megvalósulásának okára és a hivatali bűncselekmények elkövetési magatartásainak pontos meghatározására is. Így az ítéletábra elegendőnek tartja csupán utalni a törvényszék által kifejtett indokokra.

Az elsőfokú bíróság a Btk. 2. §-a alapján ugyancsak kellő körültekintéssel végezte el annak a vizsgálatát, hogy az adott terhelték esetében az elkövetés avagy az elbírálás idején hatályos anyagi jogi rendelkezések mutatnak-e kedvezőbb elbírálást. Az ítéletábra e tekintetben is egyetértett a törvényszékkel abban, hogy XII. r. és XIII. r. vádlottak vonatkozásában a fő előírás szerinti büntető törvény alkalmazása indokolt, míg Dr. I. r. és II. r. vádlottaknál az elbíráláskor anyagi jogi szabályok a kedvezőbbek, az időközben bekövetkezett, s a Btk. 459. § (6) bekezdése szerint szabályozott elkövetési értékben illetőleg kárértékben megmutatkozó változások, s azzal összefüggésben a részben enyhébben minősülő vagyon elleni bűncselekmények okán. XII. r. és XIII. r. vádlottnál viszont az eljárás tárgyát képező cselekmények büntetettsége nem szűnt meg és az elkövetésük után hatályba lépett úgynevezett középértékes büntetés kiszabási szempontok követelménye, valamint a joghátrányként enyhítő szakasszal törvényesen

alkalmazható pénzbüntetés napi tétel összegének felemelése sem teszi kedvezőbbé az új törvény alkalmazását (BH. 2005.377., BH. 2014.129.).

A büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeket a törvényszék alapvetően feltárta, mely kizárólag azzal érdemel kiegészítést, miszerint immáron további enyhítő körülményként jelentkezik, hogy Dr. I. r. vádlott másodfokon a váddal egyező tényekre vonatkozóan teljes körben elismerte bűnösségét, magatartása megbánó volt.

A Dr. I. r. és a II. r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés, illetőleg a XII. r. vádlottal szemben külön enyhítő szakasz alkalmazásával meghatározott pénzbüntetés mindezekkel együtt is a terhükre rótt bűncselekmények tárgyi súlyához képest kellően méltányos - az I. r. terhelt esetében a bűnüldöző hatóságokba vetett ösztársadalmi bizalmat nagymértékben romboló, károsító magatartása miatt is -, ezeknek a büntetéseknek az enyhítése az ítélet tábla szerint szóba sem kerülhet. XII. r. vádlott vonatkozásában ezen felül a pénzbüntetés egy napi tételének összege messzemenőig igazodik a terhelt vagyoni viszonyaihoz, személyi körülményeihez. Másfelől a másodfokon már valamennyi bűncselekmény beismerése folytán felmerülő további enyhítő körülmény, és különösen a nagy mértékű időmúlás miatt találta úgy az ítélet tábla, hogy Dr. I. r. vádlott büntetésének a lényeges súlyosítása már nem lehet indokolt, így a terhére bejelentett ügyészi fellebbezés sem vezethetett eredményre.

Alaposnak mutatkozott viszont Dr. I. r. terhelt fellebbezése a szintén kiszabott pénzbüntetést illetően. A Btk. 50. § (2) bekezdése ebben a körben - szabadságvesztés mellett - kategorikusan akkor teremti meg a pénzbüntetés lehetőségét a bűncselekményt haszonszerzés céljából elkövetővel szemben, ha megfelelő jövedelme és vagyona van. Ugyanakkor Dr. I. r. vádlott az eljárás során feltártak alapján - az első fokú ítélet szerint is - vagyontalannak tekinthető, a fellebbezési eljárás idejére pedig indokoltan elrendelt előzetes letartóztatása következtében addigi korlátozott jövedelemszerzési lehetőségei megszűntek, munkahelyét nyilvánvalóan elveszítette és szociális ellátásban sem részesült. Következésképp utóbbi büntetés kiszabásának nem adottak a törvényi feltételei, melynek mellőzése volt indokolt.

XIII. r. vádlott esetében a védelmi fellebbezés annyiban mutatkozott alaposnak, miszerint az ítélet tábla a terhelt által elkövetett cselekmény konkrét tárgyi súlya, illetve a számára fel nem róható rendkívüli időmúlás okán lehetőséget látott büntetése enyhítésére, mégpedig az 1978. évi IV. törvény 87. § (2) bekezdés e) pontja szerinti enyhítő szakasz alkalmazásával az 1978. évi IV. törvény 51-52. §-ban meghatározott pénzbüntetést szabva ki. Az ítélet tábla a pénzbüntetés napi tételeinek számában érvényesíteni kívánta a cselekmény büntetési jellegét, míg a napi tételek összegét XIII. r. vádlott vagyoni, személyi, jövedelmi viszonyaihoz, életviteléhez mérten állapította meg.

A pénzbüntetések vonatkozásában - XII. r. vádlott védője részéről felvetettekre is reagálva - röviden érdemes utalni arra, hogy az 1978. évi IV. törvény 102. § (1) bekezdés a) pontja értelmében (mellyel azonos szabályozást mutat a Btk. 100. § (1) bekezdés a) pont) az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesítés már az ítélet jogerőre emelkedésének napján beáll, mégpedig a törvény erejénél fogva. Egyébként előzetes

bíróági mentesítésre kizárólag felfüggesztett szabadságvesztés kiszabásakor nyílik törvényi lehetőség, így értelemszerűen pénzbüntetés esetében nem (1978. évi IV. törvény 104. § (1) bekezdés, Btk. 102. § (1) bekezdés).

A jelen másodfokú határozatban rögzített vagyonekobbzás szükségességét illetően a fellebbviteli főügyészség álláspontját osztotta az ítéletábla, melyről az elsőfokú bíróság a törvény kötelező előírása ellenére nem rendelkezett. A Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja értelmében ugyanis vagyonekobbzást kell elrendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, melyet az elkövető a bűncselekmény során vagy azzal összefüggésben szerzett. Ezen szabály alkalmazása kötelező, és nem akadályozza az, hogy a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyon már nincs meg, mert azt az elkövető felélte, vagy más személynek bocsátotta rendelkezésre. A vagyonekobbzás célja a bűnös úton elért vagyongyarapodás elvonása, mivel a bűncselekmény nem képezheti sem gazdagodásnak, sem újabb bűncselekmény elkövetésének az anyagi alapját, ám annak sincs jelentősége, hogy jelenleg az elkövetőnek van-e bármilyen vagyona (BH. 2009.133.). Adott esetben az ítéletábla a sértett sérelmére elkövetett cselekménnyel kapcsolatban látott szükségesnek vagyonekobbzást, mégpedig Dr. I. r. vádlott vonatkozásában, hiszen az eljárás adatai szerint ő jutott hozzá 10.550 Eurohoz a bűncselekmény elkövetésével, melyből időközben 1.500.000 forint összegben részben megtérítette a kárt. Miután a sértett a büntetőeljárásban nem kívánt érvényesíteni polgári jogi igényt, a fennmaradó különbözetre a vagyonekobbzás elrendelése indokolt volt (69/2008. számú BK vélemény II.1. e.) f.) pontjai).

A törvényszéknek II. r. vádlott többszörös visszaesői minőségét kimondó, a feltételes szabadság kizárásával illetve legkorábbi időpontjának meghatározásával, az előzetes fogvatartások beszámításával, a bűnjelekkel kapcsolatos rendelkezései törvényesek. Az első fokú ítélet indokolása ebben a körben kizárólag annyiban igényel pontosítást, miszerint II. r. vádlottra vonatkozóan a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségére utalás a 106. oldal negyedik bekezdéséből mellőzendő, mivel a határozat rendelkező részével nyilvánvalóan ellentétes, továbbá maga a törvényszék fejtette ki ítéletének 105. oldal hetedik bekezdésében - helytállóan -, hogy II. r. vádlott a Btk. 38. § (4) bekezdés d) pontja szerint nem bocsátható feltételes szabadságra, aggálytalanul rögzített előéleti adatai szerint a jelen eljárásban elbírált cselekményeit tényszerűen a korábbi határozott ideig tartó végrehajtandó szabadságvesztésre ítélete után, a végrehajtás befejezése előtt követte el.

A Dr. I. r. vádlott részéről előterjesztett, bűnjel kiadására irányuló indítványra reflektálva az eljárás adataiból az állapítható meg, hogy a bűncselekmény szervezéséhez, társaival való kapcsolattartáshoz az általa megjelölt mobiltelefont is rendszeresen igénybe vette (nyomozási irat III. kötet 47-315. oldalai). Következésképp a törvényszék ekobbzásra irányuló döntése mindenben megfelel az irányadó anyagi jogi szabályoknak a Btk. 72. § a) pontja szerint, így e tekintetben a fellebbezés megalapozatlan volt.

Az ítéletábla az eljárás során felmerült bűnügyi költséget illetően is az elsőfokú bíróság álláspontját osztotta, úgy találva, hogy a Be. 338. § (3) bekezdése szerint személyükre külön-külön lebontva egyik vádlott vonatkozásában sem tekinthető aránytalanul nagyoknak a

terhükre rótt bűncselekmények súlyához képest. Ugyanis csaknem minden cselekmény a társadalomra fokozottabb veszélyt jelentő büntettként minősült és VII. r. vádlott tekintetében is kizárólag a 2013. július 1. napjától bekövetkezett jogszabályváltozás okán volt enyhébben meghatározható, ezt megelőzően az eljárás huzamos részében vele szemben is felbujtóként elkövetett csalás büntette miatt folyt a büntetőeljárás. Ezen túlmenően fontos tény, hogy a vád tárgyává tett cselekmények sorozatjellege, részben egymásra épülő volta, a terheltek közötti kapcsolatrendszer és a tényállás pontos felderítése szükségképpen a - túlnyomó részében kirendelt védői díjból álló - bűnügyi költség emelkedésével járt, mely valamennyi esetben indokoltan merült fel. Következésképp az ítélet tábla szerint a Be. 338. § (4) bekezdésének alkalmazására jelen ügyben nem mutatkozott törvényes indok, a VII. r. vádlott és védője által kizárólag e tekintetben előterjesztett, valamint XII. r. terhelt és védője másodlagos fellebbezése nem foghatott helyt.

Az iratokból kitűnően a törvényszék ugyan 2014. március 5. napjára is tűzött, ám végül nem tartott érdemi tárgyalást (476. számú jegyzőkönyv), viszont az elsőfokú határozat bevezető része ezt az időpontot is tartalmazza. Ezért az ítélet tábla a Be. 258. § (1) bekezdés c) pontjára utalással mellőzi annak feltüntetését.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítélet tábla a Debreceni Törvényszék ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a jelzett körben megváltoztatta, míg helyes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással helybenhagyta, egyben a Be. 258. § (2) bekezdés b) pontjából következőleg rögzítette XIII. r. vádlott jelenlegi lakóhelyére valamint érvényes személyazonosító okmányára vonatkozó adatokat is.

A Dr. I. r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámítása a Btk. 92. § (1), (2) bekezdésein alapul.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 381. § (1) bekezdése alapján történt rendelkezés.

Debrecen, 2015. február 9.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

Dr. Bakó József sk. . Gömöri Olivér sk.
előadó bíró bíró

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 19.B.145/2010/507. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással Dr. I. r., II. r., VII. r., XII. r. valamint XIII. r. vádlottak vonatkozásában a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2015. február 9.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó.